อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

แม่ชม ชีวกานนท์

าปนสถาน วัดโสมนัสวิหาร

วันพุธ ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๘

อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่ชม ชีวกานนท์

ณ ฌาปนสถาน วัดโสมนัสวิหาร

วันพุธ ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๘

ประวัติสังเขป

คุณแม่ชม ชีวกานนท์ เป็นธิดา พันทิพราช (กลั่น จันทนะศิริ) ข้าราชการกระทรวงกลาโหม และท่านเพียร จันทนะศิริ (สกุลเดิม กนิษฐานนท์)

เกิดเมื่อวันศุกร์ ปีมะเส็ง ตรงกับ พ.ศ. ๒๔๒๔ ตำบลเสาชิงช้า (ที่เป็นที่ว่าการกรุงเทพมหานครเดี๋ยวนี้)

ได้ทำการสมรส กับ นายดิศ ชีวกานนท์ มีธิดา ๔ คน คือ

๑. นางรจิตา นิลอุบล สมรสกับ นายประพาส นิลอุบล

๒. นางชมถวิล เนียมทันต์ สมรสกับ พลตรี บุลฤทธิ เนียมทันต์

๓. นางยุวลี วัฒนจินดา สมรสกับ นายกิจจำนง วัฒนจินดา

๔. ด.ญ. ถึงแก่กรรมเมื่อมีอายุได้ ๒ วัน

ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ คุณแม่เป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระบวรพุทธศาสนา เมื่อมีอายุ ๗๐ ปีเศษ ได้บวชชี ณ สำนักวัดมหรรณพาราม ๑ พรรษา โดยปกติคุณแม่เป็นผู้ที่

มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บไข้ แต่ด้วยความชราที่เป็นไปตามวัย, สังขารของคุณแม่ค่อยๆเสื่อมลง จนกระทั่งถึงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๘ เวลาประมาณ ๙.๓๐ น. คุณแม่ก็หมดลมหายใจด้วยความสงบไม่มีความกระวนกระวาย ณ บ้านเลขที่ ๑๖๒/๑ ซอยร่วมใจ ถนนวุฒากาศ ต. ตลาดพลู ธนบุรี คำนวณอายุได้ ๙๕ ปี

ด้วยอำนาจบุญกุศลและคุณงามความดีของคุณแม่ที่ได้สร้างสมไว้ ขอให้ดวงวิญญาณของคุณแม่จงได้เสวยสุขตามคติวิสัยในสัมปรายภพสมเจตนานั้น ๆ เทอญ.

ลูก ๆ

กำหนดสวดพระอภิธรรมศพ

คุณแม่ชม ชีวกานนท์

วันจันทร์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๑๘

เจ้าภาพ

วันอังคาร ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๘

คุณสนิท สุทธิพิทักษ์ และครอบครัว

วันพุธ ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๑๘

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๘

คุณดรุณ ศิวะศริยานนท์-น้อง ๆ

วันศุกร์ ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๘

ฐานปฏิบัติการส่งกำลังบำรุง

วันเสาร์ ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๑๘

ก.ร.ป. กลาง

วันอาทิตย์ ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๘

พ.ต.ต. เทียน ทิพยะจันทร์ – คุณสุรินทร์ ฉายางกูร

คำบูชาพระ

ก่อนอธิษฐานสิ่งใดควรเริ่มต้นภาวนา

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบลง)

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบลง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบลง)

ถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สูปะพยัญชะนะ สัมปันโน โภชะนานัง สาลีนัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ นิยยาเทมิ

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

คาถาบูชาดอกไม้ธูปเทียน

อัคคี ธูปะ พะหุ ปุปผัง อะหัง สิเนทัตวา อะสีติ กัป-ปะโกฏิโย อะนะรุโป มะหาปัญโญ ทาเรนะโต ปิฏะกัตะยัง นิพพายัง ปะระมัง สุขันติ

ชุมนุมเทวดา

สักเคกาเมจะรูเป คิริสิขะระฏะเต จันตะลิกเข วิมาเน ทีเป รัฏเฐ จะคาเม ตะรุวะนะคะหะเณ เคหะวัตถุมหิเขตเต ภุมมาจายันตุ เทวา ชะละถะ ละวิสะเม ยักขะคันธัพคะพะนาคา ติฏฐันตา สันติเกยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เมสุณันตุ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

สักการบูชาพระพุทธคุณถวายแด่พระพุทธเจ้า

ตั้งนะโม ๓ จบ

โยโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ แล้วกราบ ๓ หน

บูชาพระรัตนตรัย

พุทธะบูชา มะหาเตชะวันโต ธัมมะบูชา มะหาปัญญะวันโต สังฆะบูชา มะหาโภคะวะโห ติโลกะนาตัง สักการะปูชายันตี อะภิปูชะยามิ

แผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ อัพยาปัชฌา โหนตุ อะนีฆา โหนตุ สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุชีวิโน กะตัง ปุญญะ พะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุเต

คาถาหลวงพ่อทวด

นะโม โพธิสัตโต อาคันติมายะ อิติภะคะวา

จัดดอกไม้ธูปเทียนบูชาคุณพระรัตนตรัย และคุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์ แล้วว่านะโม ๓ จบ แล้วนำพระเครื่องหลวงพ่อทวด เข้าพนมมือเหนือหน้าอก สงบจิตบริกรรมพระคาถามากน้อยเท่าใดก็ได้ตามปรารถนา

ถวายของทุกอย่างแด่สงฆ์

ให้ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วว่า สุทินัง วะตะเม ทานัง อาสะวักขะยาวะหัง นิพพานัง โหตุเม อะนาคะเต กาเล ว่า ๓ ครั้ง แล้วจึงถวาย

คาถาย่อบูชาพระราหู

คะพุท บั่นทู ธัมวะคะ

สวด ๑๒ จบ ใช้ดอกไม้ ๓ สีบูชา คือ สีเทา ขาว เหลือง บูชาพระบ่าเลไลยก์ จะบรรเทาเคราะห์กรรมให้เบาบางลงได้

คาถาป้องกันภัย

ทิตะทินาหัน มันทะโลกะสิลา กะละวะมะลาสะเสติ โลกะกิละทาตะเน *(ท่องบ่นไว้เมื่อภัยมา)*

คาถาอิติสุคะโต

อิติสุคะโต อะระหังพุทโธ นะโมพุทธายะ
ปะฐูะวีคงคา พระภุมมะเทวา ขะมามิหัง

(ของหลวงพ่อโอภาษี)

คำอาราธนาพระมารักษาตัว

พุทธังราธะนานัง ธัมมังราธะนานัง สังฆังราธะนานัง พุทธังประสิทธิ์ ธัมมังประสิทธิ์ สังฆังประสิทธิ์

ยกมือไหว้พระพุทธ

สาธุ พุทธัง วันทามิ
สาธุ ธัมมัง วันทามิ
สาธุ สังฆัง วันทามิ

คาถาพระปัจเจกะโพธิ์

พุทธะ มะอะอุ นะโม พุทธายะ

วิระทะโย วิระโคนายัง วิระสิงหา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย พุทธัสสะ มาณี มานะ พุทธัสสะ สวาโหม

(และให้ระลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆ-คุณ พระปัจเจกะโพธิ์ และพระครูวิหารกิจจานุการ (ปาน) วัดนมโค พระคาถานี้หากเจริญภาวนาอยู่เป็นนิตย์ จะนำลาภยศ ความสุข ความเจริญให้)

คาถาสมเด็จ

ปุตตะกาโม ละเภปุตตัง ธะนะกาโม ละเภธะนัง อัตถิ-กาเย กายะยายะ เทวานัง ปิ่ตะตัง สุตะวา

คาถาบูชาพระสังฆจาย (กัจจายนะ)

อิมินา สักกาเรนะ สาวะกะสังโฆ กัจจายะนะเถโร มะหา-เตชะวันโต พุทธะ โภคาวะโห ปาระมิตาโร อิทธิฤทธิ ติตะมะณะตัง สะระณัง คัจฉามิ

คาถาบูชาพระเครื่องราง และพระกรึ่งต่าง ๆ

พุทธะบูชา ปะฏิหาโร อักขะระยันตังอิอิ วิเสเส ปะฏิรูปั่ง อะภิปูชะยามิ ฯ

คำถวายเครื่องสังเวยบูชาพระภูมิ

อิมัง สูปะพะยัญชะนะ สัมปั่นนัง โภธะนัง สะอุทะกัง วะรัง ชะยะมังคะละ ภูมัสสะ กามิ ฯ

คำลาเครื่องสังเวยพระภูมิ

บูชาไว้ ๑๐ นาที หรือ ๑ ชั่วโมง ก่อน แล้วลาว่า ภูมมาเทวานัง เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

คำบูชาพวงมาลัย ดอกไม้ธูปเทียนพระภูมิ

ภูมมัสสะมิง ทิสาภาเค สันติภูมมา มะหิทธิลา เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรคะ เยนะ สุเขนะ จะ ฯ

อาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะฯ ทุติยัมปิ มะยัง ฯลฯ ว่าไปถึง ยาจามะ ฯ ตะติยัมปิ มะยัง ฯลฯ ว่าไปถึง ยาจามะ (ถ้าจะอาราธนาศีล ๘ ให้เปลี่ยนคำว่าปัญจะ เป็นอัฏฐะ)

อาราธนาธรรม (พระเทศน์)

พรหมา จะ โลกาธิปะติ สะหัมปะติ กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง ฯ

อาราธนาพระปริต (พระสวดมนต์)

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะทุกขะ-วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง ฯ

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะภะยะ-วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง ฯ

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะโรคะ-วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง ฯ

จบข้าวใส่บาตร (ยกขันข้าวขึ้นจบ)

อะหังภันเต โภชะนานัง สาลีนัง ปะริสุทธัง พุทธะกะ-สังฆัง บิณฑิปาตัง กะโรโหตุ

คำภาวนาเวลาเผาศพ

อะยัมปิ โข เม กาโย เอวัง ภาวี เอวัง ธัมโม เอวัง อะนะตีโต

คำภาวนาเวลาทอดผ้าศพให้พระบังสุกุล

มานะรูปัง อะนิจจัง มานะรูปัง ทุกขัง มานะรูปัง อะนัตตา

คำภาวนาเวลาไปเยี่ยมศพ

อะวัสสัง มะยา มะลิตัพพัง

คำภาวนาเวลาไปรดน้ำศพ

อิทัง มะตะกะสะรีรัง อุทะกัง วิยะ สิญจิตัง อะโหสิกัปปั่ง

คำถวายสังฆทานอุทิศแก่ผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ ญาตะกานัง หิตายะ สุขายะ

คำอธิษฐานเวลาทำบุญ

สุทินนัง วะตะ เม ทานัง อาสะวักขะยาวะหัง โหตุ

คำถวายกระทงลอยประทีป

มะยัง อิมินา ปะทีเปนะ อาสุกายะ นัมมะทายะ นะทิยา ปุลิเน มุนิโน ปาทะวะลัญชัง อะภิปูเชมะ อะยัง อิมินา ปะทีเปนะ มุนิโน ปาทะวะลัญชัง ปูชา อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ

คาถายันทุน

ยันทุน นิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ

ภาวนาขอลาภ

ฉิมพะลี จะ มะหาเถโร ยักขาเทวาภิปูชิโต โสระโห ปัจจะยาทิมหิ มะหาลาภัง กะโรนตุ เน ลาเภนะ อุตตะโม โหนติ โสระโท ปัจจะยาทิมหิ มะหาลาภัง สัทธา โลตะกิง ภะวันตุเม

คำถวายผ้าป่า

เอตานิ มะยัง ภันเต จีวะรานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ เอตานิ จีวะรานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำบูชาพระเจดีย์

อิมานิ สักกาเรนะ เจติยัง ปูเชมิ

คาถากันงูอสรพิษ

อิติวิลิ ไปนา อิติวิลา กลับบ้าน

วิธีทำวัตรเช้า

เมื่อพระภิกษุสงฆ์ทำสักการบูชาเสร็จแล้ว ทุกคนพึงนั่งคุกเข่าประนมมือพองาม (คือเพียงอก) พร้อมกับตั้งใจถวายความเคารพพระรัตนตรัย โดยหัวหน้าที่ประชุมเป็นผู้นำว่าดังต่อไปนี้:–

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นที่พึ่งที่นับถือของเราทั้งหลาย พระองค์เป็นพระอรหันต์ตรัสรู้ชอบเองแล้วถึงวิเศษในการละและการเจริญ ละกิเลสขาดจากสันดานกับทั้งวาสนา เป็นผู้ไม่หลง มีความไม่หลงเป็นธรรมดา ตรัสรู้อริยสัจ ๔ แจ้งประจักษ์โดยลำพังพระองค์ ตรัสรู้ชอบไม่วิปริตแล้ว และสอนผู้อื่นให้ตรัสรู้ได้ด้วย เราทั้งหลายขออภิวาทกราบไหว้พระผู้มีพระภาคพระพุทธเจ้า อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ พระองค์นั้นมีพระสถูปกับพระพุทธรูปนี้เป็นพยาน

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ

(กราบลงหนหนึ่ง)

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

ธรรมพระผู้มีพระภาคเจ้ากล่าวดีแล้ว แสดงทางดับกิเลสและกองทุกข์ ให้ผู้ปฏิบัติตามถึงความสิ้นทุกข์ โดยชอบแล้ว เราทั้งหลายขอนมัสการธรรมที่พระพุทธเจ้านั้นกล่าวดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ

(กราบลงหนหนึ่ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

หมู่สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติดีแล้ว ได้ปัญญาตรัสรู้อริยสัจ ๔ ทำกิเลสในสันดานของตนให้สิ้นไปตามกำลังอริยมรรคที่ให้เกิดขึ้นแล้วในสันดานตน ความละกิเลสได้จริงเป็นการปฏิบัติดีแท้ เราทั้งหลายขอนอบน้อมสงฆ์สาวกที่พระพุทธเจ้านั้นสอนให้ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ

(กราบลงหนหนึ่ง)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะ-ภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ หน)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) โย โส ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะ-ทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหมะกัง สัสสะมะ-ณะพราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสังสะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตะวา ปะเวเทสิ โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัละญาณัง มัชเฌกัละญาณัง ปะริโยสานะกัละญาณัง สาตถังสัพพะยัญ-ชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พรัหมะจะริยัง ปะกา-เสสิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบ)

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) โย โส สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง

เวทิตัพโพ วิญญูหิ ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบ)

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบแล้วนั่งราบ)

(ผู้นำว่า)–

หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะสังเวคะ วัตถุปะริทีปะ กะปาฐัญจะ ภะฌามะ เส.

(รับสวดพร้อมกัน)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว โยจจันตะสุทธัพ-

พะระญาณะโลจะโน โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

ธัมโม ปะทีโปวิยะตัสสะสัตถุโน โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

สังโฆ สุเขตตะภะยะติเขตตะสัญญิโต โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง ปุญญัง มะยายัง มะมะ สัพพุปั๋ททะวา มา โหนตุ เวตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปั๋นโน อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต มะยันตัง ธัมมัง สุตะวา เอวัง ชานามะ ชาติปี ทุกขา ชะราปี ทุกขา มะระณัมปี ทุกขัง โสกะปะริเทวะ ทุกขะ โทมะนัสสุปายาสาปี ทุกขา อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง สังขิตเตนะ

ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา เสยยะถีทัง รูปูปาทานักขันโธ เวทะนูปาทานักขันโธ สัญญูปาทานักขันโธ สังขารูปาทานัก-ขันโธ วิญญาณูปาทานักขันโธ เยสังปะริญญายะ ธะระมาโน-โสภะคะวา เอวังพะหุลังสาวะเกวิเนติ เอวังภาคาจะปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี พะหุลา ปะวัตตะติ รูปัง อะนิจจัง เวทะนา อะนิจจา สัญญา อะนิจจา สังขารา อะนิจจา วิญญาณัง อะนิจจา รูปังอะนัตตา เวทะนา อะนัตตา สัญญา อะนัตตา สังขารา อะนัตตา วิญญาณัง อะนัตตา สัพเพ สังขารา อะนิจจา สัพเพธัมมา อะนัตตาติ เต มะยัง โอติณ-ณามะหะชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ ทุโขติณณา ทุกขะปะเรตา อัปเป-วะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ ปัญญาเยถาติ จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง-คะตา ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ สา สา โน ปะฏิปัตติ อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อัตตะกิริยายะ สังวัตตะตุ ฯ

จบทำวัตรเช้า

วิธีทำวัตรค่ำ

เมื่อถวายสักการะและบูชาเสร็จแล้ว พึงพร้อมกันนั่งคุกเข่าประนมมือพองาม ตั้งใจถวายความเคารพพระรัตนตรัย หัวหน้ากล่าวนำดังต่อไปนี้

(นำ) อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ ฯ

(กราบ)

(นำ) สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิฯ

(กราบ)

(นำ) สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ ฯ

(กราบ)

(นำ) หันทะ ทานิ มะยัง ตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิคายิตุง ปุพพะภา คะนะมะการัญเจวะ พุทธานุสสะตินะยัญจะ กะโรมะ เส ฯ

(รับพร้อม) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(๓ หน แล้วว่าต่อพร้อมกัน)

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัละญาโน กิตติสัทโท อัพภุคคะโต อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) พุทธะวาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต สุทธาภิญาณะ กะรุณาหิ สะมาคะ ตัตโต โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
พุทธัสสาหัสสะมิทาโสวะ[๑] พุทโธ เม สามิกิสสะโร
พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม
พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง[๒] จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง

---

๑. สตรีว่า ทาสีวะ ๒. สตรีว่า วันทันตีหัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน
พุทธัง เม วันทะมาเนนะ[๓] ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยายัง
พุทเธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ ฯ

(เงยขึ้นตามปกติ)

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก
อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง
เวทิตัพโพ วิญญูหีติ. ฯ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) สะวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท
ธัมโม กุโลกะปะตะนาตะทะธาริธารี
วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง

---

๓. สตรีว่า วันทามานายะ

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
ธัมมัสสาหัสสะมิทาโสวะ[๑] ธัมโม เม สามิกิสสะโร
ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม
ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง[๒] จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน
ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ[๓] ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยายัง
ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม ฯ

(เงยขึ้นตามปกติ)

---

๑. สตรีว่า ทาสีวะ ๒. สตรีว่า วันทันตีหัง ๓. สตรีว่า วันทะมานายะ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส.

(รับพร้อม) สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาภิยุตโต
โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต
วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง

สังฆัสสาหัสสะมิทาโสวะ[๑] สังโฆ เม สามิกิสสะโร
สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม
สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง[๒] จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน
สังฆัง เม วันทะมาเนนะ[๓] ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะ ยายัง
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ ฯ

จบทำวัตรค่ำ ๖

---

๑. สตรีว่า ทาสีวะ ๒. สตรีว่า วันทันตีหัง ๓. สตรีว่า วันทะมานายะ

คำถวายสังฆทานสามัญ

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

กรวดน้ำ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อุปัชฌายา คุณุตตะรา
อาจะริยูปะการา จะ มาตาปิตา จะ ญาตะกา
สุริโย จันทิมา ราชา คุณะวันตา นะราปิ จะ
พรัหมะมารา จะ อินทา จะ โลกะปาลา จะ เทวะตา

ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ ปุญญานิ ปะกะตานิ เม
สุขัญ จะ ติวิธัง เทนตุ ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อิมินา อุททิสเสนะ จะ
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ ตัณหุปาทานะเฉทะนัง
เย สันตาเน หินา ธัมมา ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
นิสสันตุ สัพพะทา เยวะ ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว
อุชุจิตตัง สะติปัญญา สัลเลโข วิริยัมหินา
มารา ละภันตุ โน กาสัง กาตุญจะ วิริเยสุ เม
พุทธาทิปะวะโร นาโถ ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง
เต โสตตะมานุภาเวนะ มาโร กาสัง ละภันตุ มา ฯ

บทกรวดน้ำโดยย่อ

อิทัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ผลทานนี้ จงสำเร็จแก่พวกญาติของข้าพเจ้า ขอญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า จงมีความสุขเถิด ฯ

แผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลาย อะเวรา จงเป็นสุข ๆ เถิด ขออย่าได้มีความพยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลาย อัพะยาปัชฌา จงเป็นสุข ๆ เถิด ขออย่าได้มีความเจ็บไข้ลำบากกายลำบากใจเลย

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลาย อะนีฆา จงเป็นสุข ๆ เถิด ขออย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลาย สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ จงเป็นสุข ๆ เถิด ขออย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยอันตรายทั้งหลาย ขอให้ได้ความสุขกายสุขใจ จงทั่วถึงกัน เทอญ.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ ท่าพระจันทร์-กรุงเทพมหานคร
นางสนิธวรรณ บุณยศิริพันธุ์ เจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ๒๕๑๘